

می‌شود و بازگشت ارز به کشور چند برابر می‌شود اما آثاری از آن را در زندگی مردم نمی‌بینیم، زیرا سود اصلی به جیب یک الیگارش می‌گردد که به‌عنوان کاسبان تحریم از آنها نام می‌برند، رفته است. جای تاسف دارد که افزایش قیمت دلار و ارز به سود این الیگارش و به ضرر مردم است. متأسفانه آینده مردم فدای حال این جماعت می‌شود. این سخنان هم به همین موضوعات اشاره دارد و بر ضرورت اثرگذاری تصمیمات بر زندگی مردم تأکید دارد.

افشین حبیب‌زاده:
برداشتیم از فرمایشات ایشان برداشتی متعادل است و یک خط مستقیمی در این مباحث وجود دارد که همان بحث اعتدال است. یعنی آن چیزی که حاکمان باید در جهت آن تلاش می‌کردند، این بوده که باید آثار تحریم را کاهش دهند

سعید نورمحمدی: به‌رغم تمام ادعاها و تعاریفی که دولت و رئیس دولت از عملکرد خود دارند، اما سفره مردم و اقتصاد خانوارها واقعیت دیگری را نشان می‌دهد و آمارهای

فرمودند که الان فهرستی از کارهای انجام‌شده پیش روی من هست و تعدادی از اقدامات صورت گرفته را نیز قرائت کردند. معنای این تکرار این است که کارهایی در بخش‌های مختلف اقتصادی انجام می‌شود، برای مثال کار در امور بانک‌ها، مسکن و بخش‌های مختلف دانش‌بنیان متوقف نیست، اما آنگونه که بتواند ما را به سطحی برساند که مطلوب باشد اما در این میزان از مطلوبیت نیست. بخشی از این عدم مطلوبیت مربوط به کاری است که قوه مقننه باید انجام دهد و موانع راه را از پیش روی بخش خصوصی بردارد. بخشی مربوط به دولت است که نظارت‌های دولتی را باید انجام دهد. موضوع گمرک و مولدسازی اموال دولتی نیز مسائلی بود که مطرح شد و معنای آن این است که تحرکی را در این زمینه با توجه به نقشی که مردم می‌توانند در زمینه جهش اقتصادی داشته باشند، این عقب‌افتادگی در زمینه اقتصاد جبران شود.

دلیل تأکید مکرر بر ضرورت بهبود سیاست خارجی برای حل مسائل اقتصادی و نسبت آن با اظهارات رئیسی و حامیانش درباره گره نزدن سفره مردم به برجام و مذاکره چیست؟

افشین حبیب‌زاده: من در مواضع رهبری تغییری را در این حوزه نمی‌بینم و همچنان برداشتم از فرمایشات ایشان برداشتی متعادل است و یک خط مستقیمی در این مباحث وجود

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه:
من معتقدم دولت آقای رئیسی عکس قله و توسعه را در آب دیده است؛ یعنی بسیاری از شاخص‌های کشور در حال افول است و می‌بینیم از آن به‌عنوان پیروزی نام می‌برد؛ حتی آمار مربوط به رشد اقتصادی هم خودش را به مردم نشان نمی‌دهد و علت این است که مردم در اقتصاد به حاشیه رانده شده‌اند نه هدف اقتصاد و نه شریک اقتصادی هستند

دارد که همان بحث اعتدال است. یعنی آن چیزی که حاکمان باید در جهت آن تلاش می‌کردند، این بوده که باید آثار تحریم را کاهش دهند. هر کسی هم در مقاطع مختلف بحثی کرده که این‌ها کاذب‌پاره است و یان آن را تفسیر می‌زنیم، شاید به‌خاطر این بوده فکر می‌کردند این موضوع گیری می‌تواند خوراکی برای سیاست داخلی باشد و مردم را قانع کنند که تحریم‌ها تاثیری ندارد، در صورتی که اشتباه جدی این بود که قبول نداشتند که آگاهی مردم به سطحی رسیده که این حرف‌ها را باور نخواهند کرد و طرح مباحثی مانند آتش زدن، شعار و بروز احساسات است. من چیزی که همیشه از سخنان رهبری درک کرده‌ام این بوده که ایشان همیشه اشاره داشته‌اند که هم باید در داخل تلاش کرد و خودباوری داشت اما این به مفهوم دست‌زدن به علومی که در سطح بین‌الملل رواج دارد، نیست و باید در این جهت هم تلاش کرد، ما اگر دوره اول آقای روحانی را روی این بستر تحلیل کنیم، سیاست اعتدالی که توسط روحانی مطرح شد، همین مباحثی بود که الان توسط قوه عاقله نظام مطرح می‌شود. البته این مشکلات به‌مرور زمان ایجاد شده و به‌مرور هم از بین خواهد رفت و نمی‌توان انتظار داشت یک‌شبه اوضاع درست شود اما بحث این است که مردم باید امر ملموسی را در زندگی خود ببینند و احساس کنند که دولت در تلاش برای حل مشکلات است. هر دولتی که سر کار باشد، باید در هر دو جهت، یعنی تکیه به داخل و هم برقراری روابط در حوزه بین‌المللی تلاش کند.

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه: به‌رغم اینکه ما یک مجلس موجود و یک مجلس منتخب در زمان فعلی داریم، در این ایام هیچ‌کدام به افسار گسستگی بازار، افزایش قیمت ارز و... واکنش نشان نداده‌اند. من به‌شخصه معتقدم هر چند یک‌دست شدن حاکمیت در کشور واقعاً هزینه‌های جبران‌ناپذیری را به کشور وارد کرد و آسیب بسیاری به کشور زد اما این را هم ثابت کرد که با شعار

اظهارات ایشان درباره حجاب و نسبت آن با مواضع تندروها و طراحان و حامیان لایحه حجاب که سه بار رد شده را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

افشین حبیب‌زاده: شاید برداشت من از فرمایشات ایشان درست و شاید هم غلط باشد. اما برداشت من در موضوع حجاب که توسط ایشان مطرح شد، این است که به‌نکته مهمی اشاره شد و نکته این است که حجاب تبدیل به چالش شده است، در صورتی که قبلاً هم مسئله حجاب وجود داشت و اختلافاتی دیده می‌شد اما جامعه در سطح تعادل بود. این چالشی شدن موضوع حجاب به این مفهوم است که در دوقطبی انتقالی افتاده، موجب افزایش نیروهای دوسو شده است. وقتی چالش به سمت دوقطبی شدن می‌رود، عکس‌العمل از هر دو سمت ایجاد می‌شود که می‌تواند به گسترش چالش منجر شود. در مجموع جامعه باید در حالتی متعادل و آرام از این چالش خارج شود و خروج از این چالش هم با بگیر و ببند و گشت و گریه‌های آنچنانی و متوقف کردن خودروها صورت نخواهد گرفت. از سمت دیگر ما با طری‌خ رویه‌رو هستیم که مجلس درباره حجاب نوشته و چند بار بین مجلس و شورای نگهبان در رفت و آمد بوده است. وقتی این مدت‌زمان طولانی، شورای نگهبان طرح را رد کرده، یعنی اینکه از نظر قانونی و شرعی می‌تواند مشکل ایجاد کند، ما برای خروج از چالش نیاز به زمان و سعه‌صدر داریم تا راه‌حلی پیدا شده و از شدت چالش ایجادشده، بکاهد. من فکر می‌کنم عقلای حکمرانی و سیاستمداران ما بتوانند با اندکی صبر و به کار بردن اعتدال در عمل، ما را از این حوزه خارج کنند؛ هر چند ممکن است برعکس هم بشود، یعنی اگر یک طرف بخواهد تندی کند و شاهد اصرار بر روش‌های تند باشد، این چالش بیشتر خواهد شد و من فکر نمی‌کنم این موضوع مد نظر

رهبری باشد.
حشمت‌الله فلاحت‌پیشه: درباره مسئله حجاب و مسائل اجتماعی من معتقدم اصل بر آزادی مردم است. سوابق تاریخی گذشته نشان داده است که دولت‌هایی نمی‌توانند آزادی مردم را محدود کنند. سال گذشته آسیب‌های بر خورد خودسرانه با این موضوع را شاهد بودیم که منافع ملی را مخدوش می‌کرد. در این روند کمکی به بهبود وضعیت مردم نشد و عملاً موجب سرخوردگی و قهر مردم شد. این واقعیت وجود دارد و البته این سوال باقی است که چرا دولت و مجلس یک‌دست نتوانسته‌اند قانونی در این زمینه تدوین کنند و اگر حجاب راه حل قهری داشت این یک‌دست‌ترین مجلس و دولت حتماً درباره آن به نتیجه می‌رسیدند. حال که مسئله قانون در این بین مطرح شده، باید جلوی خودسری‌های خلاف قانون یا فراقانونی گرفته شود.

مجتبی شاکری: دوره آزمایشی برای لایحه تنظیم‌شده، گذشته شد و بالاخره آیین‌نامه‌ها باید تبدیل به قوانین اجرایی شود. در مورد لایحه حجاب دو خطای بزرگ اتفاق افتاد؛ اول اینکه دست نیروی نظامی بسته شد و به جای اینکه جلوی یک جرم را بگیرد، آن را تبدیل کرد به فرایندی که فیلم و عکس گرفته شود و پیامک بفرستند و از این دست اقداماتی که از نظر من نتیجه‌ای ندارد. از طرفی نیز دست مردم را بستند که اگر پیش چشم آنها حتی از نظر شرعی نیز یک جرم اتفاق می‌افتد، مردم نیز نتوانند کاری انجام دهند. باید برای این موضوع چاره اندیشید و از گسترش آن

نتوانند موضوعات اقتصاددین‌الملل را بین کشورهای مختلف پیگیری کنند تا بخش خصوصی بتواند در آن کشورها حضور پیدا کند و هم آنها بتوانند در این کشورها سرمایه‌گذاری کنند. هرچند که کارهای اندکی اکنون انجام شده است اما کافی نیست و این تذکر نیز به این دلیل است که بالاخره با همین بازی‌هایی می‌توانیم فشار را کم کنیم، وگرنه که بالاترین تحریم‌ها در زمینه مسائل مربوط به برجام برای ما رقم زدند و هم بانک مرکزی دولت سابق و هم وزیر خارجه دولت روحانی گفتند که از برجام چیزی به دست نیامد و آقای طرفی گفت ما نتوانستیم به دنیای قه‌مانیم که آمریکا به تعهدات خود عمل نمی‌کند. الان نیز مسیر برجام مشخص است و مصوبه مجلس نیز مصوبه خوبی بود مبنی بر اینکه طرف‌های برجام باید تضمین دهند. آنها الان هفتاد سال است که با فلسطین بازی می‌کنند و با قطعنامه‌هایی که می‌دهند کار خاصی برای فلسطین انجام نداده‌اند. کاری که مجلس کرد متعهد می‌کند که اقدامات پیرامون برجام انجام شود.

سعید نورمحمدی: بهبود شرایط اقتصادی کشور بدون بهبود سیاست خارجی کشور امکان‌پذیر نیست. کسی که از یک طرف مدعی این باشد که قصد بهبود اقتصادی کشور و تقویت سفره‌های مردم و ایجاد اشتغال را دارد، اما از سوی دیگر اهمیت سیاست خارجی را نفهمد، از اقتصاد هیچی نمی‌فهمد. ابراهیم رئیسی و دولت‌ش در نهایت روزی با صدای بلند اعتراض خود کرد که بدون سیاست خارجی مسالمت‌آمیز با دنیا کاری از دست‌شان بر نمی‌آید. کما اینکه اظهارات وزیر اقتصاد همین دولت را با اظهارات رئیس‌جمهور و کاندیداهای پوششی ایشان در ایام تبلیغات ریاست‌جمهوری مقایسه کنید، متوجه عدول دولت از ادعاهای اولیه خواهید شد. دیر یازود شخص رئیس‌جمهور هم همین اعترافات وزیر اقتصاد را صریح‌تر بر زبان خواهد آورد. ولی دیگر فایده‌ای ندارد و تنها این مردم شریف هزینه‌ناکارآمدی دولت سیزدهم را پرداخت خواهند کرد. رهبری انقلاب با تأکید بر بهبود سیاست خارجی مسیر را به دولت نشان دادند. امیدوارم دولت همین توصیه‌های رهبری را قدر بدانند و بر لزوم ارتباط سازنده با همه کشورهای دنیا یقین داشته‌اند و فرصت را از دست ندهند.

مقاومت ملت فلسطین را می‌ستایم

سیدمحمد خاتمی، رئیس‌جمهوری دوران اصلاحات پیامی را درباره روز قدس صادر کرد. در ابتدای این پیام آمده است: «به فراموشی سپردن خاطره‌های تاریخی، پایه و مایه پایداری و پیشرفت راست می‌کند و چه‌بسا ماندگاری یک قوم و یک ملت را به خطر افکند. روزی که عنوان «قدس» برای آن برگزیده شده است، روزی خاطره‌انگیز است؛ آخرین آذینه ماه مبارک رمضان به پیش نهاد دولت شادروان مهندس یازگان و تأیید مرحوم امام، روز قدس نامیده شد، به‌عنوان روز حمایت مردم مسلمان از فلسطین اشغال شده و فلسطینیان مظلوم و روز هم‌آوایی دولت‌ها و ملت‌های مسلمان، به امید تحولی در حال و روز اندوه‌بار مردم فلسطین و امروز غزه قهرمان در طوفان سهمگینی از آتش و خون که اسرائیل برانگیخته است و خون می‌ریزد و ویران می‌کند، همچنان ایستاده است و به‌رغم اعتراض و فریاد خشم‌آهنگ بسیاری از انسان‌ها در سرتاسر جهان علیه جنایتی که شایسته همه عنوان‌های ترور، نسل‌کشی و جنایت علیه بشریت است، همچنان ادامه دارد و مورد حمایت پاره‌ای از دولت‌های زورگو است و بسیاری از قدرت‌های سیاسی نیز عملاً بی‌تفاوت از کنار آن می‌گذرند.»

در ادامه پیام نوشته شده: «ملت شریف ایران که در انقلاب بزرگ خود، آزادی و استقلال و پیشرفت و حاکمیت بر سر نوشت خود را می‌خواست و ستم‌سوزی خود را نشان می‌داد، علاوه بر آزادی و بر خورداری خود، رهایی همه انسان‌ها را از قید بیداد، فقر، تبعیض و استکبار و استثمار می‌خواست و همچنان می‌خواهد. دلی سرشار از اندوه از شهادت و آسیب دیدن چندین ده هزار نفر زن و مرد و کودک و ویرانی تقریباً کامل غزه و ادامه جنایت اسرائیل، مقاومت بی‌مانند ملت ستمدیده اما سر بلند فلسطین را می‌ستایم و امیدوارم این مقاومت فداکارانه، فردایی بهتر را برای فلسطینیان رقم بزند و با کمال فروتنی، از همه نخبگان و فعالان سیاسی و مدنی میهنم می‌خواهم که بیش از پیش در متن تحول جهانی قرار گیرند که اساس آن محکومیت اشغال و سرکوب و دفاع از حقوق فلسطینیان و جرم و جنایت دانستن اعمال زور از سوی رژیم صهیونیستی است.»

در پایان این پیام نوشته شده: «از پروردگار مهربان می‌خواهم که به حرمت روزان و شبانی که در آن بسر می‌بریم، گذر پرهزینه انسان امروز را از دنیای سرشار از بیداد، تبعیض، حق‌کشی، انسان‌ستیزی و شکی‌انگاری انسان به سوی جهانی که در آن همه انسان‌ها و ملت‌ها در سایه صلح و عدالت و برابری و امنیت بر خوردار از زندگی خوب (به تمام معنی کلمه) باشند، آسان و شتابان فرماید.»

صلح و امنیت در خطر است

حزب اعتدال و توسعه، بیانیه‌ای در ارتباط با حمله اسرائیل به ساختمان کنسولگری ایران در سوریه صادر کرد. در بخشی از این بیانیه آمده است: «بدون شک بی‌پروایی این رژیم تبهکار و زیر پا نهادن تمامی معاهدات و مقررات بین‌المللی و کشتار مردم بی‌گناه که با حمایت‌های سیاسی، نظامی و تبلیغاتی سردمداران دولت آمریکا و برخی از کشورهای اروپایی به‌عنوان هژمونی استکباری و امپریالیسم معاصر صورت می‌گیرد، صلح، امنیت و ثبات نظام بین‌الملل را به شدت در مخاطره قرار داده است.» در ادامه بیانیه نوشته شده: «کشتار بی‌رحمانه و کم‌تظیر و نسل‌کشی بیش از ۳۲ هزار نفر از مردم مظلوم غزه که اکثریت آنان را زنان و کودکان تشکیل می‌دهند و آواره ساختن بیش از ۲ میلیون نفر از مردم بی‌پناه فلسطین، موجب مخالفت و انزجار افکار عمومی منطقه‌ای و جهانی و فشارهای داخلی علیه آن رژیم گردیده است. لذا به منظور جبران شکست‌های پیاپی در برابر ضربات کوبنده نیروهای مقاومت شده و اقدامات کورلانه ناکامی‌های خود سرپوش بگذارند.»